

EPAL 2025 – konferencja

Wilno, 6 – 8 sierpnia 2025 r.

Pełnomocnictwo rejestrowane i wspierane podejmowanie decyzji - polskie rozwiązania na konferencji EAPL 2025 w Wilnie

W dniach 6-8 sierpnia 2025 roku w Wilnie odbyła się międzynarodowa konferencja EAPL 2025 (European Association of Psychology and Law), poświęcona zagadnieniom z pogranicza prawa, psychologii i ochrony praw człowieka. W ramach konferencji zaprezentowane zostały również polskie rozwiązania legislacyjne dotyczące wspieranego podejmowania decyzji, w tym nowa instytucja pełnomocnictwa rejestrowanego.

Referat pt. „*Registered Power of Attorney – IT systems as an instrument to support decision-making by people with mental disorders*” wygłosiła dr Aneta Wilkowska-Płóciennik, przedstawiając kierunki planowanych zmian w polskim porządku prawnym w kontekście realizacji Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami, w szczególności art. 12 Konwencji, gwarantującego osobom z niepełnosprawnościami pełne uznanie ich zdolności prawnej. Projektowana ustawa o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji zakłada wprowadzenie rozwiązań, które umożliwią osobom pełnoletnim – w tym osobom z niepełnosprawnością intelektualną, chorobami neurodegeneracyjnymi, zaburzeniami psychicznymi oraz osobom starszym – korzystanie z pełnej podmiotowości prawnej przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiednich zabezpieczeń przed nadużyciami. Wystąpienie dotyczyło prowadzonych w Polsce prac legislacyjnych zmierzających do odejścia od instytucji ubezwłasnowolnienia i zastąpienia jej modelem wspieranego podejmowania decyzji.

Istotną częścią referatu było omówienie instytucji pełnomocnictwa rejestrowanego, które może zostać ustanowione *z pro futuro* na wypadek utraty zdolności do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem. Pełnomocnictwo to obejmuje szeroki zakres umocowania i jest udzielane w formie aktu notarialnego.

Szczególłą uwagę poświęcono roli notariatu oraz funkcjonowaniu Rejestru Pełnomocnictw, prowadzonego przez Krajową Radę Notarialną w systemie teleinformatycznym. Rejestr ten ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa obrotu prawnego, ochronę interesów osoby udzielającej pełnomocnictwa oraz umożliwienie weryfikacji istnienia i zakresu umocowania przez uprawnione podmioty. Podczas wystąpienia omówiono również szczegółowo procedurę rejestracji pełnomocnictwa, zasady powstania umocowania po spełnieniu przesłanek zdrowotnych potwierdzonych przez lekarzy psychiatrów, a także zakres danych ujawnianych w Rejestrze Pełnomocnictw. Zwrócono uwagę na znaczenie nowoczesnych narzędzi teleinformatycznych jako elementu wspierającego realizację praw osób wymagających wsparcia przy podejmowaniu decyzji.

Zaprezentowane przez dr Anetę Wilkowską-Płóciennik rozwiązania spotkały się z dużym zainteresowaniem uczestników konferencji i stanowiły ważny głos w międzynarodowej dyskusji nad nowoczesnymi modelami ochrony praw osób wymagających wsparcia przy

podejmowaniu decyzji, podkreślając jednocześnie znaczącą rolę notariuszy w realizacji tych rozwiązań.